

HRVATSKI SABOR
Klub zastupnika zeleno-lijevog bloka

Zagreb, 30. lipanj 2021. godine

Predsjedniku Hrvatskog sabora

Na temelju članka 196. Poslovnika Hrvatskog sabora podnosimo sljedeće amandmane na:

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O CIVILNIM STRADALNICIMA IZ
DOMOVINSKOG RATA, drugo čitanje, P.Z. br. 92**

Amandman 1

Na članak 1

U članku 1. dodaje se točka 4. i glasi:

4. Jednakost, mirotvorstvo i vladavina prava ustavne su vrednote koje moraju uživati i svi civilni stradalnici iz Domovinskog rata bez diskriminacije.

Obrazloženje.

Držimo da je potrebno u članak koji definira vrednote uvrstiti i vrednote iz Ustava Republike Hrvatske, a koje bi osigurale da se ni na koji način ne dovodi u nepovoljni položaj civilne žrtve rata s obzirom na njihovu nacionalnost ili neku drugu identitetsku osnovu.

Amandman 2

Na članak 3

U članku 3., stavak (1), točka c), podtočka 11. mijenja se i glasi:

11. pravo na besplatnu pravnu pomoć i naknadu parničnih troškova

Obrazloženje:

Ovim amandmanom osigurava se da će civilne žrtve rata imati pravo na pravnu pomoć koja će im biti besplatna, ali i na naknadu parničnih troškova budući da je do sada bila učestala praksa da su civilne žrtve rata bile obeshrabrene podizati sudske postupke, budući da dio njih koji je to učinio, na kraju svega je morao platiti iznimno velike parnične troškove.

Amandman 3

Na članak 5.

U članku 5. u stavku (1), točka 1. riječi „kao ni članovi njihovih obitelji temeljem njihova stradavanja“ – brišu se.

Obrazloženje:

Ovaj članak definira osobe koje ne mogu ostvariti prava utvrđena ovim zakonom, te se ovim člankom ta definicija širi i na članove njihovih obitelji na vrlo nejasan način. Držimo da članovi obitelji ne moraju nužno snositi posljedice svojih članova obitelji koji su na neki način sudjelovali u agresiji. Postoji niz primjera gdje su se obitelji razišle baš po tom pitanju. Ovako neprecizno formuliran članak, mogao bi onemogućiti civilnim stradalnicima koji ni na koji način, osim obiteljskog su povezani sa osobama koje su sudjelovale u agresiji, da ne ostvare svoja prava.

Amandman 4

Na članak 6.

U članku 6., stavku (1) iza riječi „smatraju se bračni ili izvanbračni drug i djeca“, dodaju se riječi:

„životni partneri“.

Obrazloženje:

U Republici Hrvatskoj na snazi je Zakon o životnom partnerstvu koje nedvosmisleno prepoznaje institut životnih partnera, te je potrebno taj institut ugraditi i u ovaj Zakon. Dodatno, u priopćenju Ustavnog suda Republike Hrvatske o narodnom ustavotvornom referendumu o definiciji braka broj: SuS-1/2013 od 14. studenoga 2013. stoji: „Ustavni sud na kraju smatra potrebnim istaknuti sljedeće: eventualna dopuna Ustava odredbom prema kojoj je brak životna zajednica žene i muškarca ne smije imati nikakvog utjecaja na daljnji razvitak zakonskih okvira

instituta izvanbračne i istospolne zajednice u skladu s ustavnim zahtjevom da svatko u Republici Hrvatskoj ima pravo na poštovanje i pravnu zaštitu svoga osobnog i obiteljskog života te svoga ljudskog dostojanstva.“

Amandman 5

U članku 9.

- u stavku (1) točka a) riječi „neprijateljskom“ i „neprijateljskih“ – brišu se.
- u stavku (2) riječi „neprijateljskom“ i „neprijateljskih“ – brišu se.

Obrazloženje:

Potrebno je iz ovog članka izbrisati riječi koje stradavanje civila vežu jedino uz aktivnosti neprijateljske vojske jer su sudovi Republike Hrvatske kao i Međunarodni kazneni sud za područje bivše Jugoslavije utvrdio i počinjenje ratnih zločina kao i stradavanje civilna od strane hrvatskih snaga.

Amandman 6

Na članak 10.

U članku 10. u stavku (1) u točki b) riječ „1997.“ zamjenjuje se sa riječju „2000.“

Obrazloženje:

Budući da postoje fizički i psihički faktori koji ispoljavaju i dulje od perioda navedenom u čl. 10. konačnog prijedloga Zakona, a koje uzrokuju povrede, ozljede ili bolesti dobivene pod okolnostima iz čl. 9. ovoga Zakona, apeliramo da se navedeni period produlji za tri godine, kako bi se omogućila što obuhvatnija pravna zaštita svim civilnim žrtvama rata.

Amandman 7

Na članak 48.

U članku 48. u stavku (1) u točki 3. iza riječi „izvanbračnom drugu“, dodaju se riječi „životnom partneru“.

Obrazloženje:

U Republici Hrvatskoj na snazi je Zakon o životnom partnerstvu koje nedvosmisleno prepoznaje institut životnih partnera, te je potrebno taj institut ugraditi i u ovaj Zakon. Dodatno, u priopćenju Ustavnog suda Republike Hrvatske o narodnom ustavotvornom referendumu o definiciji braka broj: SuS-1/2013 od 14. studenoga 2013. stoji: „Ustavni sud na kraju smatra

potrebnim istaknuti sljedeće: eventualna dopuna Ustava odredbom prema kojoj je brak životna zajednica žene i muškarca ne smije imati nikakvog utjecaja na daljnji razvitak zakonskih okvira instituta izvanbračne i istospolne zajednice u skladu s ustavnim zahtjevom da svatko u Republici Hrvatskoj ima pravo na poštovanje i pravnu zaštitu svoga osobnog i obiteljskog života te svoga ljudskog dostojanstva.“

Amandman 8

Na članak 62.

U članku 62. u točki (4) iza riječi „službene svrhe“, dodaje se rečenica:

„Iznimno, evidencija je javno dostupna u znanstveno-istraživačke svrhe uz sve zakonski propisane mjere poštivanja zaštite osobnih podataka.“

Obrazloženje:

Držimo da evidencija civilnih žrtava rata mora biti dostupna za znanstveno-istraživačke svrhe, pod strogim uvjetom poštivanja privatnosti i zaštite osobnih podataka žrtava kako bi ista poslužila za istraživanja vezana za ratna događanja. Dodatno, na taj način bi se osigurala kontrola evidencije oko mogućih pogrešaka u vođenju evidencije.

Amandman 9

Na članak 68.

U članku 68. u stavcima (1), (2) i (3) iza riječi „Bračni drug“ dodaju se riječi „ili životni partner“.

Obrazloženje:

U Republici Hrvatskoj na snazi je Zakon o životnom partnerstvu koje nedvosmisleno prepoznaje institut životnih partnera, te je potrebno taj institut ugraditi i u ovaj Zakon. Dodatno, u priopćenju Ustavnog suda Republike Hrvatske o narodnom ustavotvornom referendumu o definiciji braka broj: SuS-1/2013 od 14. studenoga 2013. stoji: „Ustavni sud na kraju smatra potrebnim istaknuti sljedeće: eventualna dopuna Ustava odredbom prema kojoj je brak životna zajednica žene i muškarca ne smije imati nikakvog utjecaja na daljnji razvitak zakonskih okvira instituta izvanbračne i istospolne zajednice u skladu s ustavnim zahtjevom da svatko u Republici Hrvatskoj ima pravo na poštovanje i pravnu zaštitu svoga osobnog i obiteljskog života te svoga ljudskog dostojanstva.“

Amandman 10

Na članak 74.

U članku 74. u stavku (1) riječi „30 dana“ mijenjaju se s riječima „godinu dana“.

Na kraju stavka (2) dodaju se riječi: „kao i na osnovi izjave više svjedoka, medijskih zapisa i izvještaja domaćih i međunarodnih organizacija, kao i organizacija civilnog društva.“

Obrazloženje:

Zbog nepredvidive i traumatične prirode rata nije realno da su sve civilne žrtve rata u roku od trideset dana nakon zlostavljanja imale priliku doći do medicinske dokumentacije kako se sada definira ovim člankom. To vrijedi napose za one civilne žrtve rata, koje su za vrijeme rata bile na teritoriju koji privremeno nije bio pod jurisdikcijom Republike Hrvatske (bivše UNPA zone), ali i žrtve na teritoriju BiH primjerice iz Ahmića koje su stradale od strane HVO-a.

Ovim amandmanom, iznimno, predlaže se i uvođenje alternativnih načina dokazivanja koji nedvojbeno pokazuju način nastanka traume/ozljeda poput iskaza svjedoka, medijskih zapisa, izvještaja domaćih i međunarodnih organizacija, kao i organizacija civilnog društva.“

Za Klub zastupnika zeleno-lijevog bloka

Sandra Benčić, predsjednica

